

Woeste

EEN KOUDE DINSDAGOCHTEND IN FEBRUARI ZWARTE WEGEL

Rond de overblijfselen stonden enkele mensen, waaronder Klara. Ze moest zich bedwingen om niet te kokhalzen. De commissaris keek spottend. "En jongedame. Is er iets? U kan ook uw overplaatsing aanvragen naar de sectie verkeersovertreddingen hoor." Levi, de stagebegeleider, keek Klara meelevend aan, maar ze was in geen geval van plan zich door commissaris Woeste te laten wegsturen. Nee, ze zou gewoon doorbijten en haar stage tot een goed einde brengen. Ze vermande zich en luisterde aandachtig naar wat haar collega's te zeggen hadden.

Het speciale interventieteam had inmiddels witte grillige contouren op het asfalt getekend en stak nu alle restanten in doorschijnende zakken. Terwijl iedereen onder het signalisatielint vandaan kwam en de plaats van de misdaad verliet, deelde commissaris Woeste zijn orders uit. "Van Teun en Verdickt, jullie doen het buurtonderzoek en brengen straks verslag uit op kantoor. Levi, wij gaan meneer Pauwels ondervragen." Klara holde achter hen aan. Woeste draaide zich echter om en zei: "Sorry juffrouw, in het kader van het onderzoek moet ik u verzoeken niet bij dit gesprek aanwezig te zijn. Gaat u maar vast koffie zetten." Klara knarsetandde, maar deed wat haar was opgelegd.

DIEZELFDE DINSDAG, 9.30u.

COMMISSARIAAT

Woeste briefte hoofdcommissaris Els Van de Fonteyne. Van de Fonteyne stond erom bekend een taaie, doch correcte tante te zijn. Elk onderzoek moest volgens het boekje verlopen. Woeste echter, ging geregeld dat boekje te buiten, evenwel altijd met het nobele doel voor ogen dat zijn zaak werd opgelost.

Het buurtonderzoek van Verdickt en Van Teun had niet veel nieuwe elementen aangebracht. De burens beweerden niet in de gaten te hebben wat er de laatste tijd aan de hand was. Ofwel staken

ze gewoon hun kop in het zand.

De gepensioneerde meneer Pauwels - die door Woeste en Levi was ondervraagd - leek een eenzaat te zijn.

Tijdens zijn verhoor legde hij Woeste en Levi een klein notaboekje voor, met nauwkeurige beschrijvingen van iedereen die langs het pad kwam. Elk detail hield hij bij: tijdstip, kleding, haarkleur, man/vrouw, jongen/meisje ... Je kon het zo gek niet bedenken of het stond in het boekje. Alleen, de namen van de echte misdadigers - zo noemde hij ze - die kende hij niet.

Jarenlang had Jos Pauwels het gedrag van de voorbijgangers moeten tolereren. Al die tijd kon hij niets anders dan toezien en de brokken lijmen. Als hij de politie belde, stuurden die hem altijd met een kluitje in het riet. Ze konden zich niet bezighouden met dit soort futiliteiten, zegden ze dan. Dat was de druppel geweest. Hij zou voortaan het recht in eigen handen nemen en een ware klopjacht inzetten. Hij had boven op zolder nog een oud jachtgeweer liggen en haalde ook zijn oude jagerspak vanonder het stof. Niet dat hij iemand kwaad wou doen, hij wilde hen enkel de stuipen op het lijf jagen om hen de ernst van hun misstappen te doen inzien.

Toen hij vanochtend om half acht wakker werd door het geluid van metaal dat hij had horen klinken op het asfalt, waren zijn stoppen doorgeslagen. Hij had de loop van zijn geweer uit het raam gestoken en was in het wilde weg beginnen te schieten. De buurtbewoners hadden de politie verwittigd.

"Dat was het", zei Woeste terwijl hij het dossier dichtklapte. "We zullen Jos Pauwels weer moeten vrijlaten. Zonder zijn jachtgeweer is hij geen gevaar meer voor de maatschappij. Zaak afgesloten, dus."

"Dat zou ik niet durven te beweren", zegde Van de Fonteyne. Woeste en de rest van het team keken haar ongelovig aan.

"Bedoel je dat je die arme man blijft vasthouden, terwijl er zoveel echte gangsters rondlopen?" vroeg Woeste.

"Neen," antwoordde Van de Fonteyne, "ik bedoel dat we eerst de oorzaak gaan aanpakken. Ik vind dat de politie al veel langer iets had mogen doen." Klara haalde haar notaboekje boven. "Eh..., mag ik ook iets zeggen?" vroeg ze aan Vande Fonteyne,

waarbij ze de waarschuwend blikken van Woeste negeerde. "Uiteraard", zei Vande Fonteyne minzaam. "Wel, zou het niet kunnen dat de leerlingen van de school verderop er iets mee te maken hebben? Het is toch bekend dat er velen op de weg van en naar school langs de Zwarte Wegel komen?"

"Dat is inderdaad een terechte opmerking", besloot de hoofdcommissaris. "Woeste, ik wil dat jullie deze piste verder bewandelen. Enne... Woeste, ik wil dat je Klara bij elke, en ik herhaal, elke stap in dit onderzoek betreft. Begrepen? Zo, jullie weten wat gedaan. Aan de slag. Morgen zelfde tijd, briefing op mijn kantoor."

NOG DIEZELFDE DINSDAGMIDDAG, 12.15u.

Aan de schoolpoort van het Katharina-instituut vroegen Woeste, Levi en Klara aan een leerling, die net voetbal speelde met zijn lege colablikje, waar ze de directeur konden vinden.

"Federale Politie", zei Woeste tegen de directeur die hen verwelkomde in zijn kantoor.

"Mogen wij even een kijkje nemen in de schoolrefter alstublieft?"

"Mag ik vragen waarom?" vroeg de directeur.

"Mijn excuses," antwoordde Woeste, "maar deze informatie prijsgeven zou op dit moment heel schadelijk voor het onderzoek zijn."

In de refter, die volgens de directeur eerder de naam "schoolrestaurant" verdiende, zat een tweehonderdtal leerlingen te lunchen. Aan de zijkant van de eetzaal stonden grote koeltogen met schaaltes voorverpakte slaatjes, broodjes, allerlei soorten pudding, desserts, frisdranken in PET-flessen en in blik. Sommigen hadden hun eigen boterhammen, verpakt in aluminiumfolie, meegebracht. Anderen aten uit plastic borden van het ruime aanbod van het cateringbedrijf.

"Zie je wel", kon Klara niet laten op te merken. Ze bedankten de directeur en verlieten de schoolgebouwen.

DRIE MAANDEN LATER

Woeste en Levi staan voor het rode licht en zien plots een oude bekende op de tussenberm. Het is één van de leerlingen van het Katharina-instituut die ze hebben opgepakt voor de zaak in de Zwarte Wegel. Hij ruikt nu zelf zwerfvuil op.

Nadat Woeste, Levi en Klara in de school waren langs geweest, was de zaak in een stroomversnelling gekomen. In de Zwarte Wegel, die grenst aan

de achtertuin van Jos Pauwels, lieten de jongeren die er dagelijks met de fiets voorbijreden, stapels zwerfvuil achter. Colablikjes, PET-flessen, lege broodzakken en zelfs de alu-bakjes van de kant-en-klare hapjes die ze van school meebrachten. De aanblik van de Zwarte Wegel was gewoonweg weerzinwekkend. De politie - verstopt in de bosjes - had hen op heterdaad kunnen betrappen. Het Katharina-instituut zelf is onlangs in het nieuws geweest. Na het zwerfvuilschandaal zijn ze een totaal andere koers gaan varen. Ze bieden hun leerlingen nog enkel drank aan in statiegeldflessen, hebben enkele waterfonteinen geplaatst en verkopen geen voorverpakte voeding meer. De hele schoolgemeenschap gebruikt nu brooddozen. Met het geld dat ze besparen bij hun afvalverwerker, financieren ze schooluitstappen. Er is wekelijks een leerlingenteam dat in de buurt het zwerfvuil opruimt.

De Zwarte Wegel ligt er nu altijd onberispelijk bij. Jos Pauwels kan eindelijk van zijn oude dag genieten.

En Klara... die had een hele goeie stage gelopen én een pluim gekregen van Commissaris Woeste.

Een verhaal van Karine De Gucht, educatief medewerker van Intercommunale Durme-Moervaart voor huisvuilverwerking en milieuzorg, 09 340 60 37, info@idm.be.

Het verhaal kadert in een lessenpakket 'zwerfvuil'. Deze lessen kunnen voorafgaan aan een zwerfvuilactie in de schoolomgeving.

Geen loze woorden

Vier Vlaamse educatieve uitgeverijen engageren zich om voor het schooljaar 2006-2007 gepersonaliseerde schoolagenda's op 100% gerecycleerd papier uit te geven:

Abimo uit Waasmunster, **Die Keure** uit Brugge, **Diligentia** uit Oostakker en **Wolters Plantyn** uit Mechelen.

Ze kiezen voor papier uit 100% gerecycleerde vezels, gebleekt zonder chloor of chloorverbindingen. Ze bieden allemaal de mogelijkheid aan de agenda een eigen stempel van de school te geven. Scholen kunnen bvb. een eigen kافت schoolreglement laten invoegen.

De milieusparende agenda geeft een duidelijke boodschap aan leerlingen, leerkrachten en ouders: *milieuzorg op onze school blijft niet bij loze woorden.*

De uitgeverijen hebben tijdens de zomermaanden het geschikte papier uitgezocht om op te drukken. Je vindt op www.milieukoopwijzer.be alle informatie over de verschillende agenda's: de formaten, de gebruikte papiersoorten, de milieukeurmerken, de personalisatiemogelijkheden en ook de prijzen.

Informatie: *Bond Beter Leefmilieu, Benjamin Clarysse, tel. 02 282 19 42, benjamin.clarysse@bbly.be en www.milieukoopwijzer.be*

- De *Milieukoopwijzer* geeft ranglijsten van milieusparende producten op basis van strikte milieucriteria en een overzicht van leveranciers in jouw buurt.
- Het is de ideale starterskit voor wie in de school aan interne milieuzorg wil werken.
- De Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie van AMINABEL en de Vlaamse minister van Leefmilieu steunen het project.

Vergroening financieren: van Aardgasnatuurfonds naar Electrabelfonds

De natuur een nieuwe plaats geven in het stedelijk milieu.

Dat was de - in 1994 visionaire -doelstelling die de Federatie van de Gasindustrie (Figas) beoogde met de oprichting van het Aardgasnatuurfonds.

Dat bedrijfsfonds, beheerd door de koning Boudewijnstichting, hielp de voorbije 10 jaar 160 natuurprojecten in stad en school realiseren. De nieuwe of vernieuwde groene ruimten zijn verspreid over alle grote stedelijke agglomeraties van het land. Ze geven aan stadsbewoners de ruimte om op adem te komen en om mekaar te ontmoeten. De projecten bieden inspiratie aan elke school die haar omgeving verder wenst te vergroenen.

Het fonds sloot deze zomer zijn activiteiten af.

Op de webstek van de Koning Boudewijnstichting kan je de link publicaties en vervolgens 'leefmilieu' aanklikken. Zo kan je het digitale boek '10 jaar Aardgasnatuurfonds. Natuur in de stad' oproepen. Je vindt er ook voorbeeldprojecten van de periode 1997 en 2001.

Scholen die op zoek zijn naar financieringsmogelijkheden voor een *vergroeningsproject* kunnen in navolging van het Aardgasnatuurfonds terecht bij het Electrabelfonds voor de bescherming van het leefmilieu. Dit fonds voorziet elk jaar 330.000 EUR met een maximum van 25.000 EUR/project voor projecten die *het milieu ten goede komen*. Projectvoorstellen van alle netten zijn welkom. Ze moeten concreet en duurzaam zijn, aanzetten tot actief handelen en door hun voorbeeldfunctie bijdragen tot een ruime sensibilisatie. Een nieuwe projectoproep mag je verwachten in mei 2006.

Meer informatie : www.kbs-frb.be

Floepje-enquête

In 1996 maakte de VMM (Vlaamse MilieuMaatschappij) een educatief pakket over water en lucht voor het basisonderwijs. Hoofdfiguur is Floepje, een soort vliegende vis. Op speelse wijze legt Floepje uit waarom water en lucht vervuild zijn, en wat we kunnen doen om ze weer schoon en gezond te krijgen. De VMM vervolledigt later het educatieve pakket met materiaal voor het middelbaar onderwijs.

Floepje werd een groot succes in de Vlaamse scholen en is intussen ook in vele Europese landen en in Zuid-Afrika populair.

De VMM is gestart met de herwerking van dit educatieve pakket voor het basisonderwijs.

Het wordt aangepast aan de nieuwe leernormen. Floepje krijgt ook een nieuwe en eigentijdse vorm. De VMM hoopt opnieuw een bijdrage te leveren aan de vorming van milieusparend gedrag bij de jongeren.

Op de website van VMM kan je een korte enquête vinden waarin we peilen naar de tevredenheid en gebruiksvriendelijkheid van de lessenspakketten. Alle suggesties en bedenkingen zijn welkom.

Surf naar www.vmm.be/educatie
Karleen De Brabander, VMM

Dorst? Drink kraantjeswater

Via de campagne "Druppelsgewijs, wijs met water" kaart de provincie Limburg al geruime tijd het thema water aan.

Leidingwater voldoet aan zeer strenge eisen omdat het in de eerste plaats is bedoeld als drinkwater. Om de Limburgers te overtuigen meer leidingwater te drinken, heeft de provincie, in samenwerking met de gemeenten, ervoor gekozen om overal in de provincie drinkwaterfonteinen te plaatsen. Vanaf de zomermaanden worden, verspreid over 35 gemeenten, 731 drinkwaterfonteinen geplaatst.

De aankoop van deze fonteinen is mogelijk door subsidies van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij van het Vlaamse Gewest (OVAM) en de drinkwatermaatschappijen.

De provincie geeft bijkomende financiële steun aan de gemeenten voor de plaatsing.

Leidingwater drinken heeft niet allen positieve gevolgen voor je gezondheid en je portemonnee, ook het milieu vaart er wel bij!

Vanaf de zomermaanden zullen de fonteinen meer en meer zichtbaar worden in het straatbeeld in Limburg. Vanaf dan kan je terecht in heel wat gemeentelijke bibliotheken, sporthallen, pleintjes

e.d. voor een frisse slok gezond drinkwater. Het grootste deel van de fonteinen **wordt geplaatst in scholen**, zodat ook de schoolgaande jeugd opnieuw water leert drinken.

Meer informatie:

*Provincie Limburg, Hanne Keunen,
Tel. 011 23 83 61, fax 011 23 83 10,
duurzaam@limburg.be, www.limburg.be/milieuennatuur*

De Kriebel wint

De voorbije twee jaar lanceerde WWF tezamen met Dialoog een waterproject in 15 gemeenten. In de deelnemende gemeenten ondertekenen scholen of verenigingen een lokaal watercontract, waarmee zij een engagement tot duurzaam watergebruik aangaan.

Basisschool De Kriebel, en dan vooral het zesde leerjaar onder leiding van hun (water)meester, Jef Theys, blonk uit in hun opdracht. De hele klas van 25 leerlingen was heel gedreven om de verschillende facetten van het contract en bovendien een heleboel extraatjes af te werken.

Zij behalen in groep een waterbesparing van maar liefst 10 %, en dat in slechts 6 weken tijd. Via een heel levendig internetforum gaan ook huisgezin- nen in Japan en Portugal aan het sparen. Zij slagen er immers in hun waterproject in een internationaal kleedje te steken. In hun klas doen zij verschillende experimenten met waterkers (met Japans zaad weliswaar). Hun ervaringen delen zij met verschillende bondgenoten over zee.

Surf naar:

http://map2k.robox.org/mb.cgi?u=&p=&F=V&F2=&mb_id=44

Een doe-experiment in de klas brengt hen gemakkelijk bij het waarom van 'water sparen' en 'water zuiver houden'. Aan de hand van infosessies door WWF en Dialoog steken ze daar allerlei handige tips over op en betrekken er thuis hun ouders, broers en zussen bij.

Vijf andere scholen verdienen ook meer dan een pluim omwille van hun enthousiaste inzet voor hun watercontract:

dorpsschool van Kester (Gooik), broederschool van Groot-Bijgaarden, Sint-Rita basisschool van Sint-Truiden, De Kleine Wijzer van Olen en Berchlaer basisschool van Berlaar.

*Basisschool De Kriebel,
Olen,
jef.theys@pandora.be,
014 25 74 56*

Nieuwe Aarde-Aandeelhouders

In oktober 2004 lanceerde ANRE (Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie) de wedstrijd "Meest Energiebewuste Klas van Vlaanderen 2005". Heel wat scholen zetten zich extra in om energie te besparen en zoveel mogelijk Aarde-Aandelen te verzamelen. Een jury selecteerde zes winnaars uit de ingezonden energieprojecten.

Basisschool 'Bonte Pier' uit **Middelkerke** verzamelt de meeste Aarde-Aandelen. De vijfde en zesde klas van juf Christèle krijgen een cheque van 2005 euro voor hun inspanningen.

De leerlingen maken slogans, schrijven een verhaal, tekenen een strip en stellen een folder op over energie en energiebesparing. Ze ontwerpen een centraal figuurtje Volty. Alle acties worden samengebundeld tot een zoektocht voor de hele school. Vijf andere scholen slepen ook een prijs van 2005 euro in de wacht.

De energiebewuste kleutertjes uit de **derde kleuterklas** van **basisschool De Stap** uit **Lauwe** voeren taakjes uit zoals lichten doven en beeldschermen van PC's uitzetten. Zij knutselen ook windmolens in elkaar en maken met alle molentjes een windmolenpark.

De leerlingen van het **tweede leerjaar** van de **Broederschool** uit **Groot-Bijgaarden** werken gedurende het hele schooljaar aan het thema energie. Enkele voorbeelden: tijdens de zoeklessen besteden ze aandacht aan de kracht van de golven en in december houden ze een discussie over feestverlichting.

De leerlingen van het **tweede jaar** van het **Mater Dei-Instituut** uit **Brasschaat** hebben met allerlei kleine ingrepen het energiegebruik van de school verminderd. Zij laten de lichten niet onnodig branden en verven het plafond van het TO-lokaal in een lichte kleur.

Na een grondige doorlichting van de school hebben de leerlingen van **3WW** van het **Stedelijk Lyceum Deurne** 112m tochtstrips op 28 ramen geplaatst. (Zie ook p. 21)

Het **zesde jaar centrale verwarming** van het **Technisch Instituut Sint-Jansberg** uit **Tongeren** demonstreert een knap staaltje van technische kennis en energiebewustzijn. Zij willen hun lokaal zelf ombouwen naar een energiezuinig lokaal en hebben daarvoor de warmteverliezen berekend. Daarnaast wordt ook de stooklijn van de centrale verwarming aangepast.

Energiedoos

WWF heeft met de steun van de Vlaamse overheid, een energiedoos ontwikkeld. Dit educatief pakket voor leerlingen van 9 tot 14 jaar bestaat uit drie delen:

1. een energiespel '60 minuten' chrono;
2. een experimentenbrochure;
3. een praktische handleiding voor de leerkracht.

Met het *energiespel* leren de kinderen op een speelse manier wat rationeel energiegebruik betekent. De Aarde daagt de leerlingen uit om met een beperkte energievoorraad vijf missies te volbrengen. Tijdens het spel moeten de kinderen samenwerken, onderhandelen en gezamenlijk beslissen. Ze maken kennis met de principes van hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik. Hoe energievriendelijker de gekozen oplossing is, hoe minder ze moeten afstaan van hun energievoorraad. Zullen ze erin slagen om met logica en gezond verstand hun beperkte energievoorraad goed te beheren? De tijd dringt en de Aarde raakt meer en meer uitgeput. Ze beschikken over 60 minuten om deze uitdaging tot een goed einde te brengen.

In de *experimentenbrochure* worden 20 eenvoudige proefjes beschreven om in de klas uit te voeren. De leerlingen maken op een actieve manier kennis met de principes van rationeel energiegebruik en hernieuwbare energiebronnen.

Materiaal dat je niet gemakkelijk zelf vindt, wordt in de energiedoos bijgevoegd.

De *handleiding* voor de leerkracht levert basisinformatie over energie, rationeel energiegebruik en hernieuwbare energiebronnen.

De energiedoos kan je aanvragen bij de afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Koning Albert II-laan 7, 1210 Brussel, fax 02 553 46 01, energie@vlaanderen.be

MOS-scholen krijgen de energiedoos gratis!

Ann Collys

Nieuw knipperlicht

Het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid vzw (BIVV) heeft samen met uitgeverij Wolters Plantyn een nieuwe methode voor verkeersopvoeding voor het basisonderwijs ontwikkeld:

Knipperlicht NIEUW!

De methode sluit aan bij de verkeerswereld en de verkeersbeleving van de kinderen. De lessen bestaan uit speelse, praktijkgerichte activiteiten waarbij het oefenen op de speelplaats en in het verkeer zelf veelvuldig aan bod komt.

De methode heeft ook aandacht voor milieu- en gezondheidseducatie en betreft de ouders bij de verkeersopvoeding. Via een kijkboekje dat bij de methode hoort, worden zij geïnformeerd over wat hun kind op school heeft geleerd. Op die manier kunnen ze de verworven kennis, attitudes en vaardigheden bespreken en inoefenen met hun kind.

VERKEERS- EN MOBILITEITSEUCATIE KRIJGT VASTE VOET AAN DE GROND IN HET BASISONDERWIJS

Voor de eerste graad van de lagere school bestaat Knipperlicht NIEUW! uit een kijkboek, een werkboek, praatplaten en een handleiding voor de leerkracht. Het materiaal is beschikbaar.

Knipperlicht NIEUW! voor de tweede en de derde graad verschijnt respectievelijk in juni 2006 en juni 2007. Ook voor de oudste kleuters komt er een pakket (juni 2006).

Meer informatie op www.wpeu.be

Brussels Underground

Ieder zichzelf respecterend handboek Engels gaat uitgebreid in op 'the London Underground'.

Oefeningen, teksten en foto's maken de leerlingen wegwijs in het gebruik ervan. Waarom vind je in onze handboeken niets over de Brusselse metro?

In Brussel kan je nochtans gemakkelijk de schoolbus thuislaten en met het openbaar vervoer de stad bezoeken. Je vindt er een metronetwerk dat de moeite loont om te bespreken in de les. Maar je kan de theoretisch aangeleerde vaardigheden ook in de praktijk toepassen. Je kan bvb. je bezoek aan Brussel plannen met gebruik van het metronet. In de klas kan je de leerlingen vooraf een reisweg laten opzoeken (ICT-toepassing: <http://www.stib.irisnet.be/NL/39100N.htm>).

Je kan ze de metro/tram/buskaart leren gebruiken. Duur hoeft het alvast niet te zijn.

Tarieven voor klasgroepen en begeleiders :

BASISONDERWIJS:

✪ De schoolkaart (€13) geeft een dag lang recht op een onbeperkt aantal ritten op het MIVB-net (behalve op het traject NATO-Brussels Airport van lijn 12 en op lijn N71) voor een groep van max. 30 personen; ze is elke schooldag geldig van 8.30u. tot 15.30u. De leerkracht die zich zo'n schoolkaart aanschaft, ontvangt gratis «De Schooltas» met daarin een heleboel informatie over de MIVB en het Brussels openbaar vervoer. Te verkrijgen in de handelsagentschappen op vertoon van een officieel schooldocument, gedateerd

en ondertekend door de schooldirectie.

✧ Leerlingen kunnen enkel van dit groepsticket gebruik maken *als ze in groep blijven*, anders moeten ze gebruik maken van de normale vervoerbewijzen.

✧ Kinderen onder de 6 jaar mogen gratis reizen (max. 4 kinderen gratis per betalende volwassene)

✧ Kinderen van 6 tot 11 jaar uit het Brussels Gewest mogen gratis reizen als ze in het bezit zijn van een J-Abonnement van de MIVB. Haal gewoon de bestelbon af in de handelsagentschappen of via de website.

✧ Met de 10-rittenkaart kunnen 10 leerlingen een enkele reis maken.

SECUNDAIR ONDERWIJS

Voor leerlingen secundair of hoger onderwijs zijn er enkele interessante formules:

✧ De Groepskaart €6,50

Zij geeft *een dag lang* recht op een *onbeperkt aantal ritten* op het hele MIVB-net (behalve op het vak NATO-Brussels Airport van lijn 12 en op lijn N71) voor een groep van *maximum 5 personen* die samen reizen. En dit op werkdagen na 9u. en eveneens op zaterdagen, zondagen en feestdagen. Ideaal voor opdrachten door de leerlingen in kleine groepen.

✧ De Dagkaart Jump €3,80

Iedere leerling heeft onbeperkte toegang tot het hele MIVB-net (behalve op het vak NATO-Brussels Airport van lijn 12 en op lijn N71) en het Brusselse stadsnet van DE LIJN, TEC en de NMBS, een hele dag lang. Ideaal om leerlingen individuele opdrachten te laten uitvoeren.

Op zaterdagen, zondagen en feestdagen is deze kaart geldig voor 2 personen die samen reizen.

Schoolkaarten of groepskaarten bestel je best per brief of per fax bij: MIVB, dhr. Christian Chaltin, Gulden Vlieslaan 15, 1050 Brussel); fax: 02 515 32 55.

FLITS! DVD

Een monoloog door Wim Geysen in opdracht van Ouders van Verongelukte Kinderen vzw. Na meer dan tweehonderd voorstellingen **nu op dvd**.

'Deze theatervoorstelling werkt' (De Standaard), 'Aangrijpend' (VRT-Journaal), 'Een beklijvende theatermonoloog' (De Morgen)

Een verjaardag. Twee goede vrienden. Een verrassingsfeest. Wat begint als een schitterende avond... eindigt in een nachtmerrie. Een jongeman vertelt over een groep vrienden die in het weekend samenkomt voor een avondje uit. Er wordt gedanst, gelachen, gefeest, 'geleefd'. De avond eindigt heel abrupt. Het leven van de verteller en dat van de andere 'getuigen' verandert ingrijpend. De bijeenkomst van de jongeren loopt als een rode draad doorheen de vertelling. Een vijftiental (jonge) acteurs speelt de gebeurtenissen van de avond na. Tijdens de monoloog wordt hun verhaal geprojecteerd op een groot scherm.

Animatiefilmpjes, videospelen en popmuziek zorgen er verder voor dat het theaterstuk de uitstraling krijgt van een videoclip.

Boekingen live-voorstelling:

Saar Vangeel, geflietst@yahoo.com, 0497 94 03 03.

Bestelling dvd:

Ouders van Verongelukte Kinderen, Tervurenlaan 268A, 1150 Brussel, flits@ovk.be. Prijs: 20 euro (excl. verzendingskosten).

Voor bestellingen vanaf 100 dvd's betaal je 10 euro per dvd.

FietsIEfiETS

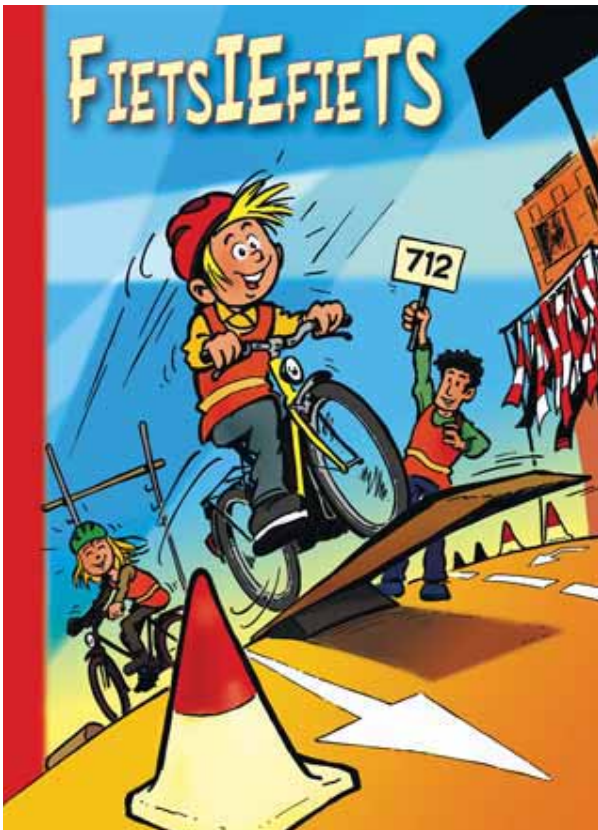
VERKEERS- EN MOBILITEITSEUCATIE IN HET BASISONDERWIJS

VSV (Vlaamse Stichting Verkeerskunde) actualiseerde FietsIEfiETS.

FietsIEfiETS is een handleiding voor fietsvaardigheidstraining van kinderen; van eenvoudige fietsvaardigheidsoefeningen naar training van verkeersgedrag tot training in het echte verkeer. Met *FietsIEfiETS* beschikken leraren over een handleiding om de fietsvaardigheid van kinderen te trainen gedurende de periode dat ze in het basisonderwijs zitten. Maar ook ouders, leiders van jeugdverenigingen en monitoren van speelpleinen vinden inspiratie in deze handleiding om kinderen vaardiger te maken met de fiets. Vluchten voor de verkeersdrukke en jonge kinderen reduceren tot een 'achterbankgeneratie' is de verkeerde aanpak. We moeten als fietser onze plaats opeisen in het verkeer. Wanneer kinderen in

de basisschool vaardigheidstraining krijgen, kunnen ze zich weerbaar en veilig gedragen wanneer ze met de fiets op pad gaan. Ouders zijn minder bezorgd wanneer ze hun kind met de fiets naar school laten gaan. Hoe meer kinderen goed kunnen fietsen, hoe minder auto's we in de schoolomgeving zien en hoe veiliger het wordt op straat. De link met eindterm 6.13 ligt voor de hand: "De leerlingen beschikken over voldoende reactiesnelheid, evenwichtsbehoud en gevoel voor coördinatie en ze kennen de verkeersregels voor fietsers en voetgangers, om zich zelfstandig en veilig te kunnen verplaatsen langs een voor hen vertrouwde route".

*FietsIEfieTS kun je bestellen bij:
Vlaamse Stichting Verkeerskunde,
Bruul 101, 2800 Mechelen,
tel. 015 44 65 50, fax 015 44 65 59,
info@verkeerskunde.be,
<http://www.verkeerskunde.be>,
Prijs: 8,50 euro (excl. verzending)*

Stippen kleven

Mobiel 21 vzw (het vroegere Langzaam Verkeer), organiseerde het voorbije schooljaar voor de vijfde keer de Schoolspaaractie 'Veilig en milieuvriendelijk naar school', met steun van KBC en het Levenslijn Kinderfonds.

De evaluatie van de gegevens die de scholen verzamelen, geeft aan dat het aantal milieuvriendelijke verplaatsingen tijdens de actie toeneemt met 29%. Na de actie stellen we nog steeds een toename met 12% ten opzichte van voor de actie vast. Een bewijs dat de actie wel degelijk effect heeft op het gedrag van kinderen en hun ouders. Het aantal fietshelmdragers stijgt met 19% tijdens de actie, met een behoud van 9% meer na de actie.

De schoolspaaractie is een sensibilisatiecampagne waarbij 400 Vlaamse basisscholen werken aan meer veilige en milieuvriendelijke verplaatsingen naar school.

Mobiel 21

De spaaractie is eenvoudig van opzet: de kinderen sparen stippen door milieuvriendelijke en veilige verplaatsingen. De verdiende stippen kleven ze op kaartjes die op hun beurt het spaaractiespandoek vervolledigen. Dat spandoek dient tegen het einde van de week vol te zijn.

De meeste scholen speelden het spel tijdens de Week van de Zachte Weggebruiker van 4 tot 15 mei 2005. Naast het spel is er ook een inhoudelijk aanbod.

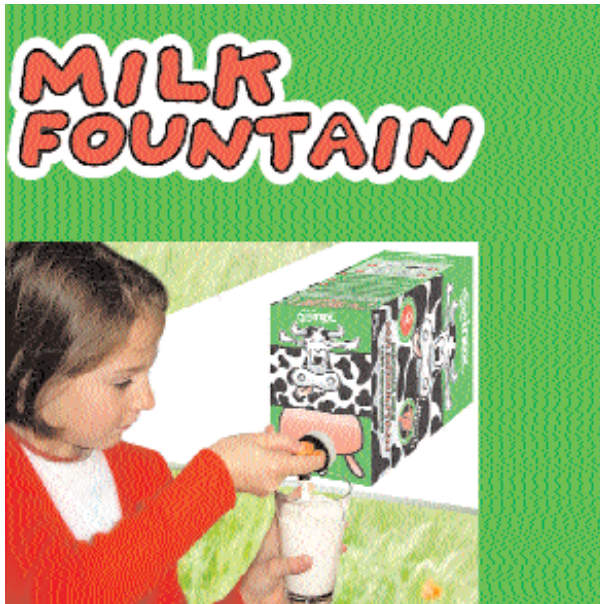
In mei 2006 kunnen opnieuw 400 scholen deelnemen aan de schoolspaaractie.

*Info over de campagne en inschrijven via:
www.milieuvriendelijknaarschool.be.
Voor meer informatie over de campagne kun je terecht bij:
Mobiel 21 vzw, Veerle De Bent,
Vital Decosterstraat 67 A / 01 01, 3000 Leuven,
tel. 016 31 77 00 of 016 31 77 02,
e-mail: veerle.de.bent@mobiel21.be*

Goed rapport voor schoolmelk-experiment

Van 18 april tot 27 mei engageerden 6 basisscholen zich voor een LOGO¹-project dat als doelstelling heeft de consumptie van schoolmelk op te krikken. We mikken daarbij op de succesvolle introductie van een gloednieuw product van de zuivelfabrikant INEX: een mooi geïllustreerde melktap, type "bag in box", voorzien van een aseptisch doseerkraantje². De melktap bevat 5 liter halfvolle UHT-melk. Je bewaart de melk op school in de koe-kast en serveert ze koel tijdens de klassikale melkpauze. Voor dit project stelt INEX herbruikbare bekertjes ter beschikking en de kinderen tappen zelf hun portie melk. Voor het reinigen van de bekertjes voorzien we de proefscholen van een vaatwasser. Als bonus voor hun gezonde inspanningen kunnen de kinderen gratis op educatieve uitstap naar het Zuivelcentrum. Om ook thuis de melkconsumptie in de gaten te houden bezorgt Inex de ouders een melkkaart met koe-stickers.

Pluspunten:

de milieuvriendelijke verpakking, de gezonde ongesuikerde melk van UHT kwaliteit, het eenvormig aanbod en klassikaal gebeuren, de dienstverlening aan de ouders en de voordelige prijs.

EVALUATIE

Aan de actie nemen 735 kinderen deel. Bij hun ouders peilen we schriftelijk naar reacties. Onderstaande resultaten zijn gebaseerd op 233 ingevulde vragenlijstjes.

85% van de kinderen is positief tot zeer enthousiast over de nieuwe melkvoorziening. Vijf van de acht negatieve reacties is op rekening van kinderen die geen melk lusten. Slechts één vierde van de kinderen dronk ook voor deze actie schoolmelk. Ruim 70% van de kinderen brengt drankjes mee van thuis. Fruitsap is de topper, gevolgd door water. Ouders waarderen vooral het gezondheidsaspect en de educatieve meerwaarde aan dit project. De koeling komt op de tweede plaats. Gemak en tijdsbesparing (niks mee te geven in de boekentas) staat ook hoog aangeschreven. De kinderen zijn zeer enthousiast over het tappen met heel de klas ("plezant"), de leuke bekertjes en de stickers. Meer dan 90% van de ouders wenst dat de school het melktapaanbod verder zet. Twee respondenten zijn negatief en 24 hebben geen mening of weten het niet.

We ramen dat de school in dit aanbod kan voorzien op alle schooldagen voor een jaarlijkse abonnementsprijs van €25. 195 (84% van de ouders) vinden dit aanvaardbaar. 26 vinden dit bedrag te hoog; één ouder vindt het bedrag te laag en 11 spreken zich niet uit.

Meer dan 90% van de ouders heeft de informatie op de witte melkkaart gelezen en evenveel kinderen hebben de koestickers op de spaarkaart gekleefd. Het project heeft alle kans van slagen en kan bijdragen tot een verhoogde consumptie van schoolmelk. De voordelen zijn voor alle partijen duidelijk. Belangrijke randvoorwaarde is de bereidheid van het schoolpersoneel om tijd te maken voor schoolmelk: samen melk tappen en drinken, zorgen voor de bevoorrading en organisatie van de afwas.

- ◆ Door het aseptisch kraantje blijft de melk drie weken goed na opening, zelfs buiten de koeling.
- ◆ Er gaat geen melk verloren: dosering in functie van het kind.
- ◆ Ouders kunnen intekenen voor een vast bedrag per schooljaar, trimester of maand. (maximale verkoopprijs gesubsidieerde melk € 0,18/200cc/leerling/dag).

¹ Het LOGO, Lokaal Gezondheidsoverleg is een regionale vzw die in opdracht van de Vlaamse overheid gezondheidsbevorderende initiatieven ondersteunt en stimuleert.

² conform de HACCP-normen

- De leverancier biedt bijpassende kindvriendelijke bekers en een witte melkkaart met informatie voor ouders en een stickerblad.

ACHTERGRONDEN

Het loopt mis met de melkconsumptie bij kinderen. Melk is rijk aan verschillende essentiële voedingsstoffen en in het bijzonder aan hoogwaardige eiwitten, vitaminen van de B-groep en tal van mineralen zoals fosfor, magnesium, kalium, zink en uiteraard calcium. Melkdrinkers lopen minder risico op voedingstekorten en daaraan verbonden gezondheidsproblemen. De deugdelijkheid van melk staat buiten kijf en het voedselagentschap ziet nauwlettend toe op de veiligheid van dit product. De Belgische Hoge Gezondheidsraad beveelt 3 glazen melk (ongeveer 45 cl.) per dag aan. Vanaf de leeftijd van 12 à 18 maanden tot 4 jaar is volle melk het meest geschikt, daarna is halfvolle melk aanbevolen. Onderzoek bevestigt dat ruim de helft van de kinderen te weinig melk drinkt. Suiker- en calorierijke melkvarianten verdringen het basisproduct (witte melk). En er is ook de overmatige populariteit van fruitsappen en frisdranken.

DE KAT BIJ DE MELK EN DE KOE BIJ DE HORENS

Ouders spelen de hoofdrol in het aanleren van gezonde voedingsgewoonten.

Wat thuis op tafel komt, is dikwijls levenslang de norm.

Ook de school is een uitstekende partner om gezond gedrag te bevestigen of minder gezonde gewoonten bij te sturen.

*Het is in het belang van de volksgezondheid dat we melk, overigens net als water, herwaarderen als **democratische basisvoorziening op school.***

EUROPESE SUBSIDIES

Het loopt ook mis met de melkbevoorrading op school. De Europese Gemeenschap subsidieert de consumptie van schoolmelk. 10 jaar geleden ging het nog om 9,81 miljoen liter. In het schooljaar 2002-2003 is de hoeveelheid gesubsidieerde schoolmelk gehalveerd. Deze forse daling is deels te wijten aan het terugschroeven van de subsidiebedragen. Maar wellicht speelt ook de afne-

mende vraag naar schoolmelk een rol. De verkoop van gezoete melkproducten wint ook in de scholen veld. Een dergelijk aanbod in de pedagogische context van een school is niet zonder risico. Het geeft de indruk dat deze minder gezonde producten aanbevolen en nuttig zijn in het normale dagelijkse voedingspatroon van kinderen. Bovendien zijn ze meestal duur en rijk aan afval.

ALLERGIEËN: MYTHES EN WAARHEDEN

Klachten ten gevolge van koemelkallergie komen bij ongeveer 2 op 100 zuigelingen voor. Uiterlijk rond de leeftijd van 4 jaar verdwijnen deze klachten automatisch. Koemelkallergie en lactose-intolerantie worden dikwijls verward. Koemelkallergie wordt veroorzaakt door een allergische reactie tegen een eiwit uit de melk. Kinderen die werkelijk allergisch zijn, zullen doorgaans ook geen ijsjes, fruitkaasjes, drinkyoghurt of kaas verdragen. Lactose-intolerantie daarentegen heeft niks met een allergie te maken. Het is het niet kunnen afbreken van lactose of melksuiker in de dunne darm, wat aanleiding geeft tot buikpijn, krampen en diarree. Lactose-intolerantie komt in meer of mindere mate voor bij ongeveer 1% van de bevolking. Geen druppel melk verdragen is een eerder zeldzaam verschijnsel. Een objectieve bepaling van de mate van intolerantie is noodzakelijk om de calciuminname niet in gevaar te brengen. Producten verrijkt met calcium kunnen de voedingswaarde van melk niet vervangen.

Het schoolmelk-experiment is een project van LOGO regio Leuven, 016 89 06 05, info@logoleuven.be, www.logoleuven.be

in samenwerking met nv INEX, 09 363 82 82, www.inex.be

en 't Zuivelcentrum, 09 282 47 96, drongen@tzuivelcentrum.be of 011 63 13 31 peer@tzuivelcentrum.be

De scholen:

- Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs Hertog Jan, Kortenberg, 02 759 68 25, Directeur Peter Mortier.
- Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs Ter Bronnen, Kampenhout en Buken, 016 65 54 27, Directeur Willem Mestdagh
- Gemeentelijke Basisscholen van Wezemaal, Rotselaar en Werchter, 016 58 03 52, Directeur Mil Van Roosendaal.
- En het Centrum voor Leerlingen Begeleiding Vilvoorde-Zaventem-Tervuren, Monica Bulcke, Gerda Deblock, 02 251 44 25

Hoe onderhoud ik mijn drinkbus?

1. Schrijf met onuitwisbare stift of graveer je naam + klas onderaan je drinkbus. Controleer geregeld of je naam er nog leesbaar op staat. Zo is je drinkbus alleen voor jou!
2. Vul je drinkbus enkel en alleen met water. Fruitsap, appelsap, water met siroop zijn lekker, maar niet zo gezond en het onderhoud vraagt meer moeite (van fruitsap blijven soms vezeltjes plakken aan de wand). Ook bruiswater of limonade mijd je best: het vele schommelen in je tas veroorzaakt in je drinkbus te veel bubbels. Nadien heb je een natte tas omdat je bus 'overloopt'.
3. Na gebruik spoel je de drinkbus uit en was je ze in een sopje met een biologisch schoonmaakmiddel (zie www.milieukoopwijzer.be). Indien mogelijk afdrogen.
 - niet laten weken in het afwaswater - de bacteriën krijgen dan kans om te groeien
 - niet met te heet water te lijf gaan (je verbrandt je vingers en je verbruikt onnodig veel energie)
 - geen agressieve schoonmaakmiddelen gebruiken zoals javel, dettol, of een mix. Ze veroorzaken dikwijls een "smaak" en zijn heel schadelijk voor het milieu.

Tip: Waarom je bus niet op school laten en ze 's morgens in de klas weer opvullen? Zo vermijd je nutteloos over en weer gesleur en je hebt ze altijd bij jou. Met lekker, fris water in de drinkbus kan je elke schooldag zeker en vast aan!

Informatie:

Frieda Van Assche,
frieda.van.assche@vgc.be,
tel. 02 548 05 94
Lokaal Gezondheidsoverleg,
Vlaamse Gemeenschapscommissie,
Lombardstraat 41, 1000 Brussel,
fax. 02 548 05 92,
www.digitaalbrussel.be

HOE ONDERHOUD IK MIJN DRINKBUS?

